

NÁZOROVÝ PRŮZKUM MEZI SENIORY V MČ PRAHA 8

**na téma potřeby a problémy obyvatel MČ
starších 60-ti let
v oblasti sociálních služeb**

**doplňk:
cílová skupina
obyvatelé bývalých penzionů pro seniory**

Obyvatelé bývalých penzionů pro seniory a jejich problémy

V rámci širšího šetření potřeb seniorů v regionu MČ Praha 8 jsme ještě oslovili specifickou skupinu seniorů, kteří žijí v bývalých penzionech pro seniory, které jsou v současnosti vedeny jako malometrážní byty pro seniory. Do šetření se zapojilo 56 seniorů – respondentů. Všichni byli potěšeni, že byli osloveni a děkovali za zaslání informace o sociálních službách a ocenili zájem ze strany Úřadu Městské části Praha 8 zastoupeného zástupkyní Starosty.

Největší starosti respondentům (a zřejmě i dalším obyvatelům penzionů) způsobuje **právě ztráta statutu penzionu pro seniory coby součásti domova pro seniory**, který jim v minulosti poskytoval pocit určité jistoty do budoucnosti v případě ztráty soběstačnosti a potřeby pomoci.

Vzorek respondentů zastupující obyvatele bývalých penzionů tvoří z **90% ženy**. **Průměrný věk** je **80 let**. Nejčastěji jsou již **ve starobním důchodu** (88%). Většina respondentů je ovdovělá (55%), nebo rozvedená (25%). Většina žije **v domácnosti sama** (82%) a menší podíl v domácnosti s životním partnerem/partnerkou (16%).

Obecně můžeme říci, že mezi respondenty **převládá spokojnost s vlastním životem** – více než polovina z nich je spokojena ať již zcela, nebo s nějakými výhradami. Index spokojenosti je 2,3 – převládá tedy mezi respondenty „spíše“ spokojenost s vlastním životem.

Tři **hlavní problémy**, které respondenty v současné době nejvíce trápí, jsou **politická a ekonomická situace** v ČR (74%), vlastní **zdraví a zdravotní problémy** (56 %) a **obavy o budoucnost** (46%). Obavy o budoucnost velmi úzce souvisí se ztrátou jistoty možnosti přestěhovat se do Domova pro seniory Slunečnice v případě akutní potřeby a změny zdravotního stavu respondentů.

Obyvatelé bývalých penzionů se nejčastěji věnují četbě (64%), sledování TV a videa (60%) a setkávání s přáteli (47%). V tomto bodě si někteří postesklí, že postrádají promítání v sále Domova pro seniory a další zábavné programy tamtéž.

Mezi respondenty **převládá pozitivní hodnocení současné životní úrovně** – téměř dvě třetiny ji hodnotí jako velmi či spíše dobrou a třetina je na vážkách – ani dobrá, ani špatná. Nicméně do budoucna se **více než polovina obává jejího zhoršení**. Třetina respondentů zůstává optimisty a myslí si, že jejich životní úroveň zůstane za 2 – 5 let stejná jako nyní.

Sociální služby:

Na otázku, co si představují respondenti pod pojmem „sociální služby“, dva z pěti neodpovídali. Téměř čtvrtina uvedla nějakou obecnější definici – pomoc seniorům a potřebným, lidem v těžké životní situaci. Téměř pětina uvedla nějakou konkrétní sociální službu, kterou zná, popř. využívá. Někteří dodali, že k sociálním službám také patří „pochopení a trpělivost se starými lidmi“.

Téměř dva ze tří respondentů považují své informace o možnostech využívání sociálních služeb za dostatečné (zcela + spíše). Někteří zmínili, že po zaslání dopisu a informačního materiálu (zmíněno v úvodu) mají informace zcela dostatečné.

Pokud respondenti potřebují nějaké informace o možnostech pomoci, obrazejí se nejčastěji na své lékaře, dále pak na rodinu a své blízké, nebo na organizace poskytující sociální služby.

Téměř polovina obyvatel penzionů neuvěděla svůj názor na otázku, zda by měl někdo v rámci péče o seniory aktivně vyhledávat osamělé a ohrožené starší osoby a nabízet jim pomoc sociálních služeb. Více než dva z pěti si myslí, že by měli být takoví senioři vyhledáváni – většinou sociálními pracovníky či pracovníky sociálních služeb, rozhodně lidmi speciálně vyškolenými v oblasti sociálních služeb a péče. Jen zlomek respondentů si myslí, že by neměli být ohrožení senioři aktivně vyhledáváni.

Téměř polovina respondentů (45%) neuvěděla, zda o někoho blízkého pečují. Naopak téměř třetina uvedla, že o nikoho nepečuje. A zbývající čtvrtina respondentů uvedla, že pečuje – nejčastěji o manžela/partnera, nebo vypomáhají svým dětem např. hlídáním vnoučat. Respondenti si také vypomáhají vzájemně radami a zkušenostmi.

Téměř čtvrtina respondentů neuvěděla, zda o ně pečuje někdo blízký, zda jim s něčím pomáhá. Více než desetina uvedla, že jim nikdo nepomáhá. Zbývající téměř dvě třetiny mají oporu v rámci rodiny, pomáhají jim nejčastěji jejich děti (dcery), dále pak vnoučata. Většinou se jedná o velké a těžké nákupy, odvoz např. k lékaři a pomoc s úklidem.

Využívání sociálních služeb:

Téměř dva respondenti z pěti (38%) uvedli, že již pomoc sociálních služeb využívají, více než třetina (36%) respondentů by ráda využila pro sebe některou ze sociálních služeb. Zlomek respondentů (5%) odpověděl, že sociální služby využívá někdo z rodiny. Zbývající podíl respondentů se nevyjádřil, ale s největší pravděpodobností žádné služby osobně nevyužívají.

Obyvatelé bývalých penzionů, kteří využívají pomoc sociálních služeb, nejčastěji navštěvují výdejny obědů pro seniory, jídelny (9 resp.), Centrum aktivizačních programů v DPS Burešova (9 resp.). Dále využívají pomoc pečovatelské služby (5 resp.), rozvoz obědů pro seniory (4 resp.), Kluby seniorů (4 resp.) a domácí ošetrovatelskou péči (2 resp.).

Ti respondenti, kteří doposud pomoc sociálních služeb nevyužívají, avšak mají zájem o jejich pomoc, nejčastěji projeví zájem o Domov pro seniory – polovina z nich.

Zdravotní stav a dostupnost lékařské péče

Současný zdravotní stav hodnotí cca třetina respondentů jako dobrý, čtvrtina neutrálně (ani dobrý, ani špatný), třetina jej hodnotí jako horší a jen zlomek jako velmi špatný.

Jak vnímají obyvatelé bývalých penzionů dostupnost lékařské péče ve smyslu vzdálenosti a dopravní dostupnosti? Dostupnost praktického lékaře hodnotí nejčastěji jako dobrou (46%). Téměř pětina (16%) dokonce jako velmi dobrou. Čtvrtina respondentů na otázku buď neodpověděla, nebo uvedli, že „neví, nedokáží posoudit“. Téměř polovina respondentů (45%) neodpověděla, nebo uvedla, že neví, nakolik je dostupný zubní lékař. Více než čtvrtina (29%) uvedla, že je dobře dostupný a více než desetina respondentů (14%) uvedla, že je dokonce velmi dobře dostupný.

Budoucnost a zajištění péče

Pokud by respondenti již nestačili na všechnu práci v domácnosti sami, nejčastěji by se svěřili do péče odborníků v zařízení pro seniory (nejčastěji v domově pro seniory) – polovina z nich. Cca třetina respondentů (36%) by ráda v takové situaci zůstala ve vlastním bytě a vše zvládala za pomoci rodiny, blízkých či pečovatelské služby. Méně než desetina respondentů (7%) by se přesto snažila vše vyřešit sama. Zbývající podíl respondentů (7%) ještě nemá názor na řešení této situace, nebo neodpověděl.

Dva z pěti respondentů neuvědli, co by jim **osobně nejvíce pomohlo ke zlepšení kvality jejich života**. Nicméně ostatní nejčastěji uváděli:

- aby se zlepšil jejich zdravotní stav, nebo aby se již nezhoršoval (18%);
- lepší finanční situace/zvýšení důchodů, aby bylo více prostředků na kulturu, na péči o zdraví, na lázně (18%);
- jistota, že v době nemožnosti postarat se o sebe mi bude umožněn přechod do Domova pro seniory Slunečnice (9%).

Dále považujeme za důležité uvést jednotlivě uvedené problémy resp. návrhy na zlepšení kvality života:

„o víkendech není v penzionech žádná pomoc, ani donáška obědů, ani pomoc při hygieně“, „rychlejší přístup k rehabilitaci (časově)“, „služby, které by byly poskytovány doma, např. pedikúra, rehabilitace“, „v domě/penzionu by mohl být důvěrník, který by pomáhal řešit problémy.“

A ještě na závěr, co by **pomohlo ke zlepšení života v Praze 8**? Tady se obyvatelé bývalých penzionů pro seniory shodují – dva z pěti respondentů by uvítali **zlepšení hromadné dopravy**, obecně více nízkopodlažních vozů, a to i o víkendech, obnovení „asociálního“ zrušení autobusu linky 152 o víkendech. Dále se jednotlivě objevovaly další náměty – pořádek a čistota, zimní údržba obzvláště stanice MHD, křižovatka Čimická-Katovická – upravit bariérové chodníky, les "Čimíčák" je pro seniory špatně dostupný - úvozová cesta je nepřekonatelná obzvláště po dešti, v sídlištích a parku u DD Slunečnice zavést občasnou kontrolu policií – pochůzky a obecně větší bezpečnost pro starší lidi, kteří jsou snadným terčem.